

Motion till riksdagen 2021/22:4661

av **Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:210 Tidigt kommunalt ställningstagande till vindkraft

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett system för kompensation för de fastighetsägare som påverkas av en vindkraftsetablering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram incitament för kommuner att tillstyrka vindkraftsetableringar och tillkännager detta för regeringen.

Propositionen

Förslaget innebär att kommunen på begäran ska ta ställning till om en viss plats kan tas i anspråk för vindkraft eller inte. En begäran om kommunens ställningstagande ska innehålla en karta som utvisar det mark- eller vattenområde som är avsett att tas i anspråk samt uppgifter om det högsta antalet vindkraftverk och deras högsta höjd. Kommunens ställningstagande ska motiveras och lämnas inom nio månader från det att en begäran har kommit in.

Kommunens ställningstagande ska utgöra en processförutsättning för tillståndsprövningen. En ansökan om tillstånd till vindkraftsverksamhet som inte innehåller ett kommunalt medgivande ska därför avvisas av prövningsmyndigheten. Ett sådant medgivande ska även krävas för att tillstånd ska kunna ges. Förslaget bedöms spara resurser hos projektörer, tillståndsmyndigheter och andra myndigheter samt vara positivt för sakägare och berörd allmänhet.

Redogörelse

Kristdemokraterna anser att vindkraften har en viktig roll i omställningen till ett fossilfritt energisystem och att tillståndprocesserna måste bli betydligt snabbare, något som vi för övrigt önskar vid ansökan inom alla former av miljöfarlig verksamhet.

Vi vill inledningsvis även tydliggöra vår uppfattning att kommunerna, precis som förslaget anger måste få ha rådighet över hur mark och vattenområden bäst ska nyttjas i den egna kommunen. Vi kan, trots att detta inte ifrågasätts inte tillstyrka propositionen och redogör nedan för de främsta argumenten för vårt avslag. Det är positivt att propositionen tar upp behovet av kompensation till berörda och incitament för kommunerna men vår absoluta övertygelse är att frågorna om kompensation och formerna för kommunens ja eller nej till vindkraft måste behandlas i omvänd ordning för att det ska bli rättssäkert.

Vindkraftsprojekteringar har under en följd av år skapat djupa klyftor mellan människor ute i landets kommuner. Varefter vindkraftverken blir större och större kan vi förvänta oss än mer av dessa konflikter. Tvärtemot regeringens intentioner med förslaget tror vi att allt fler kommuner kommer att säga nej till vindkraft om förslaget i nuvarande utformning vinner riksdagens gillande.

Dagens system där berörda grannfastigheter inte har någon juridisk rätt till lösning på eller kompensation för den störning, bl.a. sjunkande fastighetsvärde, som de kan drabbas av gör att fastighetsägarna av självbevaringsdrift gör allt som står i deras makt för att förhindra projektet. Vi anser att förutsättningarna kring detta måste lösas innan frågan om tiden för det kommunala ställningstagandet för eller emot en etablering kan beslutas.

Som det har utvecklats under senare år kan kommunpolitiker nästan inte säga ja till en vindkraftsetablering i parkformat på grund av den opinion mot projektet som nästan alltid blir konsekvensen. Propositionen föreslår att utreda hur olika typer av kompensation och incitament för att minska konflikterna ska utformas, ett förslag som Kristdemokraterna bejakar. Vi vill att Sverige, likt bl.a. Danmark, ska ta fram tydliga regler för hur de fastighetsägare som berörs av vindkraftverk ska skyddas. I Danmark har de som bor nära rätt att få ersättning för sänkta fastighetsvärden eller option på att sälja fastigheten, alltså få den inlöst av den som ska bygga vindkraftsanläggningen. Det utgår även årlig, skattefri, ersättning för störningen. Liknande gäller för övrigt även vid uppförande av solcellsanläggning i Danmark. Vilka fastigheter som har rätt till ovan nämnda möjligheter beräknas genom att multiplicera vindkraftverkets totalhöjd med en faktor. Vilken faktor som är rimlig i Sverige behöver grundligt utredas men eftersom Sverige är så mycket större än Danmark är det rimligt att utgå från att avståndet bör vara större här.

I Danmark har de kommuner som en anläggning placeras i rätt till ersättning, vilket propositionen föreslår utreds i Sverige. Kristdemokraterna anser att det finns olika sätt att införa en sådan modell i Sverige, t.ex. genom att delar av skatten som vindkraftsparken genererar hamnar i kommunen i stället för där företaget har sitt säte. Den föreslagna utredningen bör titta brett på frågorna.

Vi är övertygade om att dessa två delar gällande ekonomiska incitament, åtminstone det som har med berörda grannfastigheter att göra, är ett absolut krav för att öka acceptansen för vindkraft och minska konflikterna i de områden som kommer på förslag för vindkraftsetableringar. Det skulle även få en effekt att styra etableringarna till delar av landet som är mer glesbefolkade.

Propositionen föreslår vilka uppgifter kommunen ska ha tillgång till vid sin bedömning om tillstyrkan eller avstyrkan. Även om de mest vitala uppgifterna, som antal verk, vilket område och högsta höjd, ska anges i underlaget till kommunen kommer det att vara svårt för kommunen att fatta ett så stort beslut. Då det i propositionen anges att ytterligare uppgifter inte ska kunna begäras av kommunen ökar risken ytterligare att kommuner avstyrker projektet för att man ej törs fatta beslut på bristfälliga underlag.

Vi anser att propositionen föreslår lagstiftning i fel ordning. Incitamenten för fastighetsägare och kommuner måste vara klara innan frågan om kommunens skyldighet att tillstyrka eller avstyrka ett projekt beslutas. Det är också orimligt att kommunerna på ett väldigt litet faktaunderlag ska säga ja eller nej utan att i praktiken kunna ändra svaret när den fullständiga miljökonsekvensbeskrivningen är klar. Tas inte dessa beslut i omvänd ordning mot propositionens förslag befarar vi att lagstiftningen kommer att få ett utfall som går helt emot intentionerna om att öka takten på vindkraftsutbyggnad i Sverige. Kristdemokraterna väljer därför att avslå propositionen utöver förslaget att utreda system för kompensation till de som berörs av en etablering och be regeringen att återkomma i frågan om tidpunkten för kommunens till- eller avstyrkan för ett vindkraftsprojekt när villkoren för kompensation är beslutade.

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Camilla Brodin (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Larry Söder (KD)